

Зустріч з секретарем обкому

Минулої п'ятниці у нас в гостях побував перший секретар обласного комітету партії А. П. Нехаєвський. Темою розмови на зустрічі з студентами, викладачами і співробітниками був лютневий Пленум ЦК КПРС, на якому прийнято проект Платформи партії до наступного з'їзду.

Подібні зустрічі останнім часом проходять, як правило, під акомпанемент вигуків і гасел неформалів: «Геть партбюрократів», «Командно-адміністративній системі — ні!». На зустрічі

в актовому залі політеху теж з'являлась писана позиція «Обком — у відставку!», запитання й виступи були гострими й відвертими — про екологію, житло і порожні прилавки, підвищення зарплати парт-апаратів і вибори, одне слово, про все, що болить, чим живе народ і країна. Перший секретар обкому відповідав на ці питання в дусі часу — в основному, теж відверто і прямо. Отже, зустріч була цікавою і взаємно корисною.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 8 (379)

П'ятниця, 23 лютого 1990 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 2 коп.

Кандидат в депутати міської Ради народних депутатів по виборчому округу № 51 Ушаков Петро Федорович

П. Ф. Ушаков народився 1929 року в с. Глибоче Східно-Казахстанської області в сім'ї селянина. Після середньої школи вступив до Алма-Атинського прикордонного училища, яке закінчив у 1950 році. Впродовж 35 літ служив на кордоні — начальником застави, секретарем парткомісії прикордонного загону, старшим інструктором політвід-

ділу загону /округу, начальником відділення пропаганди і агітації політвідділу Східного округу, старшим викладачем Вищого прикордонного командного училища. В 63 році закінчив Заочну Вищу партійну школу при ЦК КПРС.

За службу в армії удостоєний 12 нагород. З 73-року — член Спілки Журналістів СРСР, напи-

сав сценарій до фільму «Стоять застави іменні», уклав збірник «Дні і ночі кордону». Кандидат історичних наук.

Після служби у 82 році обраний старшим викладачем кафедри філософії Казахського інституту фізкультури, а в 84-му — головою профкому цього ж інституту.

У 86 році переїхав до

Вінниці. Обраний доцентом кафедри «Політична історія XX століття», член партбюро МВФ, голова інститутського культурно-просвітницького товариства «Меморіал». Щороку читає 50—60 лекцій для трудівників міста і області, бере участь у проведенні «круглого столу» з студентами, регулярно проводить бесіди

в студентських гуртожитках. Кандидатська програма П. Ф. Ушакова передбачає допомогу людям, що живуть на межі бідності, соціальну справедливість в розподілі житла, телефонізації, охорони здоров'я, повагу честі і гідності громадян, втілення принципів гуманізму і демократії.

В ТУ СУВОРУ ОСІНЬ

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ РАДЯНСЬКОЇ АРМІЇ І ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ФЛОТУ.

Цією публікацією редакція нашої газети розпочинає цикл матеріалів, присвячених 45-річчю перемоги Радянської Союзу у Великій Вітчизняній війні.

Звертаємось до всіх ветеранів священої борни проти німецько-фашистських загарбників — мужніх фронтівиків, невтомних трудівників тилу, що працюють нині у ВПІ — поділитися своїми спогадами на сторінках газети про той неймовірно важкий і героїчний час, який навіки, назавжди увійшов в історію нашої Вітчизни, був роками невмирущої бойової слави і надлюдських страждань радянського народу, тріумфом його стійкості і непереморної волі до Перемоги.

Якось, вже далеко після війни, Костянтин Симонов, готуючи сценарій фільму «Якщо дорогий тобі твій дім», запитав у маршала Г. К. Жукова про найдраматичніші для армії дні на

фронті. Георгій Костянтинович після короткої паузи відповів: «Бої за Москву».

Не вигравши битви за столицю в жовтні — листопаді сорок першого, важко навіть уявити подальший хід війни.

Невідомо, коли б і як вона закінчилася. В усякому разі не в травні 45-го. Саме оборона Москви, розгром німців на її підступах поклали план східної кампанії третього рейху.

...Фронтіві дороги для сержанта — зв'язківця Михайла Веселова розпочалися восени сорок першого, коли танкова армада Гудеріана рвалася до Москви. 564 батальйон аеродромного обслуговування, в якому командиром відділення служив двадцятирічний сержант. В ті гіркі дні відступу Червоної Армії, забезпечував бойові вильоти винищувального полку, котрому командування західного фронту наказало прикривати наші частини

від бомбардувань фашистської авіації.

Не було дня, щоб ворожі літаки не з'являлися зі своїм смертоносним вантажем над аеродромом. Адже тут базувалася авіаполк, озброєний новими на той час винищувачами. А щоб

штаб, ланки і ескадрильї вчасно отримували інформацію про наближення бомбардувальників, донесення про напрямки руху гітлерівських мотомехдивізій, для цього в БАО діяв вузол зв'язку. Його комутатор і обслуговував зі своїми бійцями Михайло Веселов.

Бомби руйнували фронтіві лінії, а зв'язок потрібен був щохвилини. І тому не раз під вибухами доводилося знаходити пориви і знешкоджувати їх. Робота вимагала швидкості, вправності і самопожертви. На лінії немає траншей, окопів. Ремонтувати її потрібно під вогнем. До смерті залишалося, як кажуть, чотири кроки.

— Нальоти авіації на аеродром, повітряні бої наших винищувачів були жорстокими. На завдання вилітало вісім — десять літаків, а поверталося — один — два, — згадує Михайло Дмитрович. — Вже наприкінці листопа-

да авіаполк вичерпав свої бойові ресурси. Разом з ним на переформування і поповнення матеріальною частиною перемістився в село Солдатську Ташлу в Ульяновській області і наш батальйон. До речі, народився я в цьому ж краю.

...Пам'ять його цупко закарбувала ту тривожну дощову осінь, скрегіт танків і відблиск багнетів, рано засніжені, зорані снарядами і бомбами підмосковні поля. Перед очима стоять спалені села, зруйновані міста, сурові обличчя бойових друзів, похованих на підступах до столиці. А ще слова похідної фронтової:

И врагу никогда не добиться, Чтоб склонилась твоя голова. Дорогая моя столица, Золотая моя Москва.

В подальші роки війни, після Московської битви М. Д. Веселов брав участь в наступальних операціях Калінінського, 11-го Білоруського,

1-го Прибалтійського фронтів, а потім — в розгромі Квантунської армії на Далекому Сході.

По війні закінчив юридичний інститут. Не стороннім споглядачем був у дні Карібської кризи, перебуваючи по остріві Свободи.

«Більше інших трудився в групі юристів заступник військового прокурора групи наших військ підполковник юстиції М. Веселов, удостоєний згодом ордена Червоної Зірки», — згадує в книзі «На сторожі соціалістичної законності» генерал — майор юстиції Ю. Митюк, характеризуючи діяльність Михайла Дмитровича в ті роки.

Армії віддав 31 рік життя. Заслужив дев'ять нагрудних урядових нагород, в тому числі три бойових орденів.

Нині Михайло Дмитрович — старший юрист-консульт інституту, його ветеран.

Д. БОРИСОВ.

З НОВОСІЛЛЯМ, ЕНЕРГЕТИКИ!

14 лютого увійде в історію нашого інституту пам'ятною віхою — цього дня перерізано червону стрічку перед входом до нового корпусу енергетичного факультету.

Цієї події ми чекали довгих 12 років, — сказав один з ініціаторів і виконавців цього будівництва, декан факультету, професор Д. В. Налбан-

дян. — Вісім років «пробивали» ідею на рівні уряду, готували технічне завдання, проектну документацію, визначалися з генпідрядником, а чотири роки будували.

Давид Бегларович висловив батьківське сподівання, які трудилися тут, не покладаючи рук, а також начальнику БМУ-1 тресту «Вінницяпромбуд» В. І. Товканю, керівнику дільниці Д. О. Атензону, головному виконробу В. І. Кулібабі.

Цілому списку будівельників, серед яких — головний інженер інституту І. А. Мальований, керівник ремонтно-будівельної групи О. А. Кринець, виконроб сантехнічних робіт М. К. Кадук та багато інших, висловив подяку при відкритті но-

вого корпусу ректор Б. І. Мокін. Особливе слово вдячності з його вуст прозвучало на адресу колишнього ректора І. В. Кузьміна, який доклав багато зусиль, щоб енергетики мали це чудове приміщення.

Обійшлося воно, до речі, нашому інституту в 3 мільйони 400 тисяч карбованців і займає площу майже 12 тисяч квадратних метрів.

Проректор по АГЧ О. І. Тарануха говорив, що в аудиторії нового корпусу завезені новісні, кі і сучасні меблі на 100 тисяч карбованців, які зібрали по всій Україні. Це була дуже складна робота і в тому, що з нею успішно справились, безперечно заслуга відділу матеріально-технічного забезпечення на чолі з

В. М. Матвійчуком.

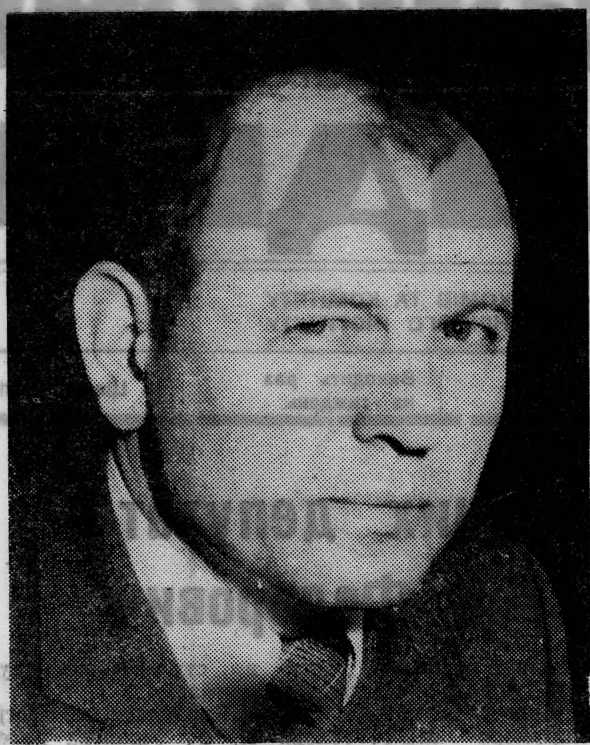
На мітингу з нагоди відкриття нового корпусу виступили також перший секретар міськкому партії І. І. Сорока, секретар комсомольського бюро енергофаку В. Богачук, начальник БМУ-1 тресту «Вінницяпромбуд» В. І. Товкань, представник кафедр суспільних наук В. І. Черній.

Перерізати стрічку було доручено ректору Б. І. Мокіну, проректору В. Д. Свердлову, декану Д. В. Налбандяну. Гості і присутні оглянули аудиторії, кафедри, лабораторії нового корпусу.

З новосіллям, енергетики!

В. ІВЧЕНКО.

На фото: фрагменти з урочистого мітингу при відкритті нового корпусу.

Що за тезами?

Розмова з кандидатом в депутати Верховної Ради УРСР, ректором ВПІ Б. І. Мокіним

— Борисе Івановичу, з ваших коротких виступів в складі групи із семи кандидатів в депутати Верховної Ради УРСР, з тих публікацій, що вміщені в нашій газеті та у «Вінницькій правді» ми знаємо уже вашу біографію та основні тези передвиборної програми. У ній шість розділів: демократизація та гласність; економіка; освіта, наука, культура та охорона здоров'я; підвищення добробуту народу; екологія; боротьба зі злочинністю. Тому перше питання — чому саме шість і чому саме ці?

Я, наприклад, міг би назвати багато інших цікавих проблем, які заслуговують на те, щоб увійти в програму кандидата в депутати Верховної Ради республіки.

— Завдяки зусиллям преси, радіо, телебачення, які надали можливість висловити свою думку багатьом прогресивно-настроєним членам нашого суспільства, його основні больові точки всім уже добре відомі. Ставлення до деяких із них в народі однозначне, з іншими — точки зору або розбігаються де в чому, або діаметрально протилежні. Тому в програмі я хочу насамперед з'ясувати свою позицію з отаких неоднозначних суджень. Друге, що я мав на увазі, коли складав програму: це необхідність висловити чітко і твердо свою громадянську позицію, своє бачення по відношенню до тих істин, які всі сприймають однозначно, але по різному пропонують їти до їх втілення в життя. І третій мотив, яким я керувався, коли складав програму — це мій фах, мої знання проблеми та шляхів її вирішення.

— То ж давайте і продовжимо далі розмову, виходячи із цих ваших трьох критеріїв. Що у вашій програмі підпадає під перший критерій?

В розділі «Демократизація та гласність» таких положень два — це «перегляд Конституції УРСР... та «визнання права на існування різних прогресивних суспільних організацій...»

Якось так сталося, що всі «зациклились» на шостій статті Конституції і не звертають уваги на те, що в ній є багато ще й інших статей, які вже застаріли. Це 10, 11, 12, 13 глави 2, які визначають нашу економіку, і статті 19, 22 із глави 3, присвячені соціальному розвитку і культурі, і стаття 31, яка визначає гро-

мадянство та ряд інших. Тому треба братись за ґрунтовний перегляд всієї Конституції УРСР, тобто, фактично мова повинна йти про прийняття нової Конституції. Особливо дивує те, що в нашій Конституції нема не те що екологічного розділу, а навіть жодної статті, присвяченої питанням екології. Багато статей визначають ті, чи інші сторони життєдіяльності людини, але немає положень, які захищали б права людини на існування, як виду. І це треба поправляти негайно, часу для вагань та зволікань обмаль — трагедія Чорнобиля: це вже другий дзвінок з того світу. Зреагувати на третій людство може й не встигнути.

Декілька слів про «визнання права на існування різних прогресивних суспільних організацій, права на висловлення та впровадження ними в життя ідей, які сприяють демократизації та прогресу суспільства, права їх членів бути обраними до органів влади усіх рівнів». Згідно з одним із нових законів діалектики ніякого прогресу і руху вперед не буде, якщо немає боротьби та єдності протилежностей. Це означає, що однопартійна система керівництва об'єктивно і законно веде до застою, тому що немає «єдності та боротьби протилежностей».

І всією своєю історією ми це положення марксистської теорії довели. Ще приклад — у Вінниці порівняно з такими містами, як Житомир, Київ, Львів, Тернопіль кількість прихильників «Народного Руху України» за перебудову незначна, але навіть ця жменька людей змушує членів партійних комітетів всіх рівнів, до обласного включно, вести себе зовсім не так, як вони поводитись рік-два тому. Вони змушені більш досконало продумувати свої рішення, наполегливіше домагатися їх втілення в життя, бути скромнішими, частіше йти на контакти з народом, уважніше прислуховуватись до нього, а не тільки виступати від його імені. І це на користь партії, тому що від неї відійдуть всі пристосуванці, які йшли до її лав аби тільки зробити кар'єру, нахапати побільше, нажитись на привілеях. Тепер в ній залишаються тільки ті, хто дійсно сповідує марксову ідею соціальної справедливості. І різні суспільні організації, такі як «Меморіал», НРУ та інші, в

тому числі й такі, які оформляються в партії, тільки допоможуть комуністам знайти ефективніший шлях втілення цієї ідеї в життя. А чесна боротьба комуністів за місця в органах влади в умовах конкуренції з представниками інших прогресивних організацій, які шукають власні шляхи перебудови нашого суспільства, приведе до того, що партія із цієї аморфної маси, якою вона зараз є, знову перетвориться в авангардну силу, здатну демократичними методами в обстановці плюралізму думки та консенсусу повести народ за собою.

Що стосується розділу «Підвищення добробуту народу», то тут я хотів би зупинитись на двох положеннях: сприяння запровадженню обов'язкової багатоокладної грошової винагороди при виході на пенсію робітника, службовця чи колгоспника та законодавчого встановлення мінімального розміру стипендії на рівні зарплати офіційного прожиткового мінімуму всім студентам.

Ті поодинокі підприємства, які вже запровадили багатоокладну грошову винагороду при виході на пенсію, пішли по шляху її виплати лише тим членам колективу, які відпрацювали в ньому не менше 25 років. З такою поглядом, це несправедливо не тільки по відношенню до тих, які відпрацювали скажімо, 23 роки, а навіть до тих, хто відпрацював 15, 10 чи 5 років. В нашому інституті ми закінчуємо розробку системи, яка передбачає винагороду уже за 5 відпрацьованих років в розмірі одного окладу. Кожне наступне п'ятиріччя оцінюється на оклад більше — таким чином винагорода за 10 відпрацьованих в інституті років буде становити 3 оклади, за 15 років — 6 окладів, за 20 років — 10 окладів, а за 25 років — 15 окладів.

Тепер про стипендії. За 40 карбованців сьогодні навіть місяць прохарчуватись неможливо. Одержання освіти — тяжка розумова праця, з якою не кожен юнак чи дівчина можуть впоратись, а суспільство, держава її оцінюють найнижче. На мій погляд, це теж одна із причин того, що ми знаходимось на такому низькому рівні науково-технічного прогресу. Сьогодні не кожен батько, чи мати спроможні суттєво допомогти своїм дітям — студентам, а їм же не тільки поїсти хочеться, а ще й красиво вдягнутись. Одні з них підуть заробляти гроші на розвантаженні вагонів, чи в кооперативах, втрачаючи той час, який необхідно використовувати для самостійного опанування розділів навчальних дисциплін; а інші, менш стійкі, яких на наше щастя, небагато, шукають заробітки в проституції та рекеті. Тому підвищення стипендій до рівня офіційного прожиткового мінімуму та виплата цього мінімуму навіть тим студентам, які мають посередні

оцінки — це і соціальна справедливість, і засіб підвищення якості підготовки спеціалістів, і спосіб виховання. І не треба жаліти коштів, які підуть на стипендії — вони багатократно окупляться науково-технічним прогресом, який принесять на підприємства колишні стипендіати.

— Тепер, Борисе Івановичу, будь ласка, що ті положення програми, які ви сформулювали на основі другого критерію.

— Із першого розділу програми це положення про передачу на ділі всієї повноти влади Радам народних депутатів. З цим положенням у нас згодні всі, але шляхи його реалізації пропонуються різні.

На мою думку, для втілення цього положення в рамках існуючої політичної системи є лише один шлях — у партійних комітетах усіх рівнів, до обласного включно, залишити платні посади тільки секретаря, його заступника, помічника та друкарки — всі інші члени, які на підприємствах та в установах повинні входити до складу комітету на умовах навантаження без звільнення від виконання обов'язків по основній посаді. Заступник буде вести всю організаційну роботу, помічник — оформляти протоколи, редагувати резолюції, рішення, давати до друку і розмноження, розсилати документи в первинні партійні організації. Тільки така організація партійних керівних органів об'єктивно змусить їх передати владу Радам. Якщо ж будуть залишатись декілька секретарів, декілька відділів з партапаратом, то їм необхідно буде відпрацьовувати зарплату, тому вони змушені будуть останнє слово залишати за собою і проводити по відношенню до Рад таку політику, щоб ті без їхнього схвалення серйозних рішень не приймали. А це означає, що лозунг «вся влада Радам» знову не матиме змісту, а тільки форму.

— Ви у своїх відповідях якось обходите третій та п'ятий розділи програми, що присвячені освіті, науці і екології. Чому?

— А це якраз ті розділи, що підпадають під третій критерій, тобто, це питання, з яких я вважаю себе фахівцем, здатним до законотворючої діяльності. Якщо з інших розділів я буду підтримувати прогресивних законодавців, то з цих двох, у разі обрання депутатом, я збираюся сам увійти у число законотворців, адже я пройшов в питаннях освіти і науки всі шаблі, як посадові так і наукові, а професором став в області енергетики, яка є однією з найбільш впливових на навколишнє середовище.

— Я розумію, що розкрити тези цих розділів програми ви можете широко й ґрунтовно, але наша розмова уже затягується, тому прошу вас вибрати по одній тезі і дати коротеньке обґрунтування. Мені, напри-

клад, хотілося б почути, що означає «гуманізація» та екологізація інженерної підготовки.

— То тоді я й почну з розкриття цієї тези. Ще вчора домінуючою була думка, що для підготовки висококваліфікованого інженера головне якомога більше «напахати» в нього спеціальних інженерних дисциплін. Такий підхід, як флюс, спотворив обличчя нашого інженера. Не маючи гуманітарної основи, будучи інтелектуальним до загальних людських цінностей, багато інженерів з технічних інтелігентів все більше перетворювались на Булгаківського Шарикова, озброєного до того ж на горе людству, спеціальними знаннями. В нашому вузі, як ви уже знаєте, ми зробили перші кроки на шляху гуманізації підготовки спеціалістів: створили кафедру історії та теорії культури, ввели до навчальних планів такі дисципліни, як українська мова, історія вітчизняної та світової культури, психологія, соціологія релігії та атеїзму, історія культури України, на черзі — створення культурного центру. Але мало виховати нашого інженера культурною людиною, треба йому показати до чого призводить нерозуміння та невиважене використання тих машин та технологій, які він розробляє та впроваджує в життя. Для цього ми будемо вводити в навчальний процес такі дисципліни, як хімія екологічних професій та екологічні розділи по кожній спеціальній дисципліні. На завершення інженер буде опановувати методи та засоби захисту навколишнього середовища від шкідливого впливу продуктів його основної інженерної діяльності. Всі ці процеси та екологізацію вищої технічної освіти ми збираємося запровадити в життя без зниження, а навпаки в атмосфері підвищення якості підготовки спеціалістів, що, можливе, як ви розумієте, тільки з переходом до комп'ютерних технологій навчання. Інженер, для якого комп'ютер не стане робочим повсякденним інструментом, через 5 років нікому не буде потрібен. В напрямку комп'ютеризації ми за чотири останні місяці просунулись вперед і досить істотно — придбано персональних комп'ютерів різних класів більше, ніж на півтора мільйона карбованців, що дасть можливість уже до квітня місяця збільшити кількість робочих комп'ютерних місць на 170 одиниць. Дуже важливо, що забезпечені комп'ютерними класами (по 13 робочих місць кожний) всі кафедри, через які проходять всі студенти — це кафедри математики, фізики, економіки та інші.

На черзі — придбання потужних сучасних АРМів для створення систем автоматизованого проектування — заявки на декілька уже

прийняті, вони будуть поставлені нам до осені. Це дасть змогу широко запровадити індивідуальні графіки навчання для обдарованих студентів і таким шляхом, вважаю, повинен іти кожен технічний вуз.

— Бачу, Борисе Івановичу, що в області освіти та науки ви дійсно можете запропонувати прогресивні шляхи розвитку. Тому давайте перейдемо до останнього розділу вашої програми, зв'язаного з екологією. Знову ж таки на одній-двох проблемах розкрийте своє бачення необхідності та шляхів їх вирішення.

— Зупинюсь на двох проблемах, доцільність вирішення яких усвідомлюється кожною, навіть високоосвіченою людиною. Перша із них — це законодавче домагання модернізації всіх металургійних заводів.

Що це дасть? Якщо на металургійних заводах, а їх на Україні дуже багато, запровадити ті технології, які вже запроваджені на подібних підприємствах в усіх розвинених капіталістичних країнах, то споживання електроенергії можна скоротити на 30—40 процентів. Щоб можна було оцінити, що це дасть, наведу приклад: Криворізький металургійний завод «Криворізьсталь» споживає електроенергії вдвічі більше, ніж уся Вінниця з усіма своїми підприємствами та житловими будинками. Тому за рахунок модернізації тільки «Криворізьсталь» можна заощадити електроенергії стільки, що її буде достатньо для такого міста, яким була Вінниця всього лише 10 років тому. Модернізація ж всіх металургійних заводів Донбасу та Дніпропетровщини дасть таку економію електроенергії, що на Україні не тільки не потрібно буде будувати нові електростанції, але можна буде закрити після реконструкції ДРЕС і ті АЕС, які ми вже набували. Де взяти кошти на модернізацію металургії?

А використати ті, які ми планували на будівництво нових атомних електростанцій.

Друга проблема, якої я хотів би торкнутися — це недопуск зменшення обсягу робіт по очищенню територій, забруднених викидами Чорнобильської АЕС. Є досить багато прихильників того, щоб забруднені території обнести колючим дрином і, оскільки земля непридатна для обробки та проживання людей, не вкладати більше коштів у її очищення. На цю точку зору ставати не слід, тому що за рахунок ерозії, кругообороту води в природі, аерозольного підживлення та вітрів все нові і нові території, як нашої так і інших республік, будуть забруднюватись радіонуклідами і ставати непридатними для життя. Тому кошти на очищення треба швидко збільшувати.

Редактор І. ВОЛОШЕНЮК.